

Калховнык

Лезѳны ВКП(б) Сыктывдінса Рајком да Рајсполком

№ 29 (212) || Апрель 6-օд лун, 1937 во. || Ծоныс 10 ур

Овладејтны большевизмօн — сизкօ политическօја воспитаетны мјанлыс кадрјас, привитны налы марксистско-ленинскօј теоріја велօдօмօ вкус, отсавны кадрјаслы велօдны да овладејтны величайшօј теоретическօј ценностјасօн, кодјас емօс Маркс, Енгелс, Ленин да Сталин ужјасын.

„Правда“.

Партијнօј ужын тырмытօмторјас жылыс да троцкистскօјда мукօд двурушныкјасօс бырօдан мерајас жылыс

ВКП(б) ЦК Пленум вылын Сталин јортлօн доклад 1937-օд вога март 3-օд лунօ

Јортјас!

Пленум вылын кывзօм докладјасыс да на куза сорнијасыс тыдалօ, мыј ми тани имейтам фелօ со кушдօм кујим основнօј фактјаскօд.

օтик-кօ, иностраннօј государствојасса агентјаслօн, кодјас пын вел активнօј роль ворсисны троцкистјас, вредителскօј да диверсионно-шпионскօј ужыс, кушдօма-кօ инмис мјан став либօ пօшті став организацијаслы, кыз хожајственнօјјаслы, сизі і административнօјјаслы да партијнօјјаслы.

Мօд-кօ, иностраннօј государствојасса агентјас, на лыдын троцкистјас, сужисны не сօмын улысса организацијасօ, но і օткымын ответственној постјас вылօ.

Кожмօд-кօ, мјан օткымын вескօдлыс јортјас, кызі центрын, сизі і местајас вылын, не сօмын ез кужны аҗыны збыл чужомсօ тајօ вредителјасыслыс, диверсантјасыслыс, шпионјасыслыс да мортвысјасыслыс, но лоины сещомօз беспечнօјօс, благодушнօјօс да наивнօјօс, мыј ез ещам асныс отсавлыны иностраннօј государствојасса агентјасօс сизі либօ мօд ответственној постјас вылօ лептօмын (продвигаетмын).

Ташдօс кујим беспорнօј фактыс, кодјас петօны докладјасыс да на куза сорнијасыс.

I.

Политическօј беспечност.

Мыјօн виставны, мыј мјан вескօдлыс јортјас, кодјаслօн ем озыр опыт быдсикас антипартијнօј да антисоветскօј теченијаскօд тышкасомын, тајօ случаяс лоины сещом наивнօјօс да ситомсօ, мыј ез кужны казавны збыл чужомсօ народлօн врагјасыс, ез кужны тօдмавын ыжку паса кօјинјассօ, ез кужны нещыштны на вылыс маскасօ?

Поҗ-օ утверждајтны, мыј иностраннօј государствојасса агентјаслօн, кодјас дејствујтны СССР терријоріја вылын, вредителскօј да диверсионно-шпионскօј ужыс вермас лоны мјанлы мыјօн-кօ виччыстօмօн да вօвлытօмօн? Оз, оз поҗ тајօс утверждајтны. Та жылыс висталօны народнօј овмօсса уна отраслјасын вредителскօј актјас бօрја дас вонас, шахтинскօј кадсан заводитомօн, кодјасօс пасјօма официалнօј документјасын.

Поҗ-օ утверждајтны, мыј бօрја каднас мјан ез вօвны кушдмкօ предостерегајтан сигналјас да предупреждајтан индօдјас фашизмлօн троцкистско-зиновјевскօј агентјас вредителскօј, шпионскօј либօ террористическօј дејательност жылыс? Оз, оз поҗ тајօс утверждајтны. Ташдօм сигналјасыс вօлины, і большевикјас оз имейтны право вунօдны на жылыс.

Киров јортօс злօдејскօја виѳм вօлі медвоҗа чорыд предупреденијеѳн, коді висталис сы жылыс, мыј народлօн врагјас кутасны двурушнычајтны да, двурушнычајтмօн, кутасны маскирујтчыны большевик улօ, партијец улօ, сы могыс, мед сужыны доверіјеѳ да востыны аслыныс пыран туј (доступ) мјан организацијасօ.

„Ленинградса центрлօн“ судебној процесс, кызі і „Зиновјевлօн—Каменевлօн“ судебној процесс, сетис выл подулалом урокјасыслы, кодјас петօны Киров јортօс злօдејскօја виѳм фактыс.

„Зиновјевско-троцкистскօј блоклօн“ судебној процесс паскօдис урокјассօ воҗа процессјасыс да тыдаланаа петкօдліс, мыј зи-

новјевецјас да троцкистјас օтувтօны асгօг҅рныс став враждебној буржуазнօј элементјассօ, мыј најօ пօрины германскօј полицејскօј охранкалօн шпионскօј да диверсионно-террористическօј агентураѳ, мыј двурушнычајтмօ да маскирујтчօм ем зиновјевецјаслօн да троцкистјаслօн зик օти средство мјан организацијасօ сужсօм вылօ, мыј бѳителност да политическօј прозорливост ем медсажыс вернօј средство ташдօм сужсօмкօ лезтօм вылօ, зиновјевско-троцкистскօј шајкаѳс бырօдм вылօ.

Киров јортօс злօдејскօја виѳм куза 1935-օд вога јанвар 18-օд лунса аслас тупкօса писмօын ВКП(б) Централнօј Комитет решителнօја օлօдліс партијнօј организацијасօс политическօј благодушіјес да обывателскօј ротоҗействоыс. Тупкօса писмօын шудма:

„Колօ помавын оппортунистическօј благодушіјекօд, коді петօ ошыбочнօј чајтօмыс, мыј мјан вынјас содօм серті враг бытѳкօ лօѳ пыр јонжыка ручнօјѳн да безобиднօјѳн. Ташдօм чајтօмыд вужсаныс абу вескыд. Тајօ ем вескыдвыв кежօмлօн отрыжка, коді (вескыдвыв кежօм) ескօдօ быднօс да ставсօ, мыј врагјас кутасны наҗоник кысыны социализмօ, мыј најօ ласны медбօрын збыл социалистјасօн. Абу фелօ большевикјаслօн куҗлыны лавра вылын да ротоҗействујтны. Оз благодушіје мјанлы ков, а бѳителност, збыл большевистскօј революционнօј бѳителност. Колօ помнитны, мыј кымын нафејатомжык врагјаслօн положенијес, сымын јонжыка најօ кутасны кутчысны крајнеј средствојасօ, кыз օбреченнօјјаслօн зик օтик средствојасօ советскօј власткօд најօ тышын. Колօ помнитны тајօс і лоны бѳителнօјѳн“.

Троцкистско-зиновјевскօј блок шпионскօј

террористическօј дејательност куза 1936-օд вога јул 29-օд лунса аслас тупкօса писмօын ВКП(б) Централнօј Комитет вылыс чуксалис партијнօј организацијасօс меѳса ыжыд бѳителностօ, народлыс врагјасօс, кօт кушдм бура најօ ез вօвны маскирујтчօмаѳс, тօдмавын куждмօ. Тупкօса писмօын шудма.

„хні, кор докажитօма, мыј троцкистско-зиновјевскօј ізвергјас օтувтօны советскօј властлы паныда тышын мјан странаса ужалыс јօзлыс став меѳса скօрмօм да заклатօј врагјасօс,—шпионјасօс, провокаторјасօс, диверсантјасօс, белогвардејецјасօс, кулакјасօс да с. в., кор тајօ элементјас костас, օтарсан, да троцкистјас да зиновјевецјас костын, мօдарсан, вушјисны став гранјасыс,—мјан став партијнօј организацијас, партијаса став шленјас долженсօ гօг҅рвоны, мыј коммунистјаслօн бѳителност быт колана лубօј участок вылын да быд обстановкаын. Быд большевиклօн торјдны поҗтօм качестводн օнија условіејасын должен лоны партијаса врагօс тօдмавын куждм, кօт кушдм бура сизі ез вօв маскирујтчօма“.

Сизкօ, сигналјас да предупреденијејасыс вօлины.

Мыјօ чуксавлісны тајօ сигналјасыс да предупреденијејасыс?

Најօ чуксавлісны сыѳ, меѳым бырօдны партијно-организационнօј ужлыс слаблунсօ да пօртны партијаѳс неприступнօј крепостօ, кытчօ ескօ ез вермы сужыны ниѳтик двурушнык.

Најօ чуксалисны сыѳ, меѳым помавын партијно-политическօј уж донјавтмкօд да вօчны решителнօј поворот ташдօм ужсօ быд ногыс јонмօдмлан, политическօј бѳителност јонмօдмлан.

І мыј-жօ? Фактјас петкօдлісны, мыј сигналјасыс да предупреденијејасыс мјан јортјасօн воспринимаетчылісны зев зельыда.

Та жылыс зев бура висталօны ставлы тօдса фактјас партијнօј документјас прօвѳерајтмօ да вежлалом куза кампаніјесы.

Мыјօн виставны, мыј тајօ предостереженіејасыс да сигналјасыс ез вօчны колана дејствіје?

Мыјօн виставны, мыј мјан партијнօј јортјас, антисоветскօј элементјаскօд тышын асланыс опыт вылօ виѳдтօг, вел уна предостерегајтан сигналјас да предупреждајтан индօдјас вылօ виѳдтօг, лоины политическі тамышјасօн народлօн врагјас вредителскօј да шпионско-диверсионнօј уж воҗын.

Гашкօ мјан партијнօј јортјас лоины омѳжыкѳс војдօр вօвлдм серті, лоины омѳжыка сознательнօјѳс да дисциплинированнօјѳс? Ез, ферт, ез!

Гашкօ најօ кутисны перерождајтчыны? Бара-жօ ез! Ташдօм чајтօмыслы абу некушдм подув.

Сиз-кօ мыын-жօ фелдыс? Кытыс ташдм ротоҗействоыс, беспечностыс, благодушіјесы, ситомлучыс?

Фелдыс сыын, мыј мјан партијнօј јортјас, хожајственнօј кампаніјејасօн да хожајственнօј строителство фронт вылын зев гырыс вермѳмјасօн увлекајтчօмла, прօстօ вунѳдисны օткымын зев важнօј фактјас жылыс, кодјас жылыс большевикјас оз имейтны право вунѳдны. Најօ вунѳдисны СССР международнօј положеније јукօныс օти основнօј факт жылыс да ез казавны кык зев важнօј факт, кодјас

Партійно-жұмын тырмытөмторжас жылыс да троцкістскө-ж да мукөд двуруштык жасөс бырөдан мера жас жылыс

ВКП(б) ЦК Пленум вылын Сталин жортлөн доклад 1937-өд вога март 3-өд лунө

(Продолженіе)

кутөны вескыд отношеніе партійно-билетон сажөдчыс да большевик улө маскіруйтчыс өніа вредітелжас, шпіонжас, диверсантжас да мортвысжас дінө.

II.

Капіталістическө-ж кышалөм.

Кушөм та-ө фактжас, коджас жылыс вунө-дісны либө коджасөс прөстө ез казавны мі-жан партійно-жортжас?

На-ө вунөдісны сы жылыс, мы-ж советскө-ж власт победітис сөмын му квайтөд жүкөн вы-лас, мы-ж муылөн вит квайтөд жүкөныс ем капиталистическө-ж государствожаслөн владе-ны-жас. На-ө вунөдісны, мы-ж Советскө-ж Со-юз оло капиталистическө-ж кышалөм обста-новкаын. Міжан примітөма болгыны капита-листическө-ж кышалөм жылыс, но оз көс-жыны мөвпыштлыны, мы-ж та-ө ташөм штукаыс—капиталистическө-ж кышалөмыс. Капиталистичес-кө-ж кышалөм—абу куш фраза, та-ө зев реално-ж да неприятно-ж тор. Капиталистическө-ж кы-шалөм—сі-ө лөб, мы-ж ем өтік страна, Со-ветскө-ж Союз, коді лөсөдіс ас ордас социа-листическө-ж пөрадоқжас, да ем, сыыс кын-зі, уна странажас—буржуазно-ж странажас, коджас нудөны во-өд капиталистическө-ж оласног да коджас кышалөны Советскө-ж Союзөс, случа-ж виччысөмөн, медым ускөдчыны сы вы-лө, жүгөдны сі-өс либө көт-нын ордөны сылыс вын-өрсө да слабөдны сі-өс.

Та-ө основно-ж факт жывыс вунөдісны мі-жан жортжас. А-өд бурещ сі-ө і урчитө капи-талистическө-ж кышалөм да Советскө-ж Союз костын взаимоотношеніежаслыс подувсө.

Бостны, на-ө пример, буржуазно-ж государст-вожасөс. Наивно-ж жөз вермасны думыштны, мы-ж на костын ем зев бур отношеніежас, кы-зі өткоф типа государствожас костын. Но та-ө вермасны думажтны сөмын наивно-ж жөз. Збылвылассө на костын отношеніежасыс жона ылынос добрососедскө-ж отношеніежа-сыс. Сокажитөма, кы-зі кыкыс кык ноль, мы-ж буржуазно-ж государствожас ысталөны мөда-мөдныслы ты-лө асыныс шпіонжасөс, вреді-телжасөс, диверсантжасөс, а мукөд дыр-жыс і морт высжасөс, сетөны налы заданіе пы-рөдчыны сі-ө государствожас учрежденіе-жасө да предпріятіежасө, лөсөдны сені а-сыныс сев да „колана случа-жын“—взорвітны налыс тылжасө, медым слабөдны најөс да ордөны налыс вын-өрсө. Та-ө сулалө фел-өыс өніа кадө. Та-ө сулалөс фелөыс і во-өдөр. Бостны, на-ө пример, Наполеон I кадса Евро-паыс государствожасөс. Франціа жуліс секи шпіонжасөд да диверсантжасөд рочжас, немец-жас, австријецжас да англичана лагерыс. I, мө-дарө, Англіялөн, немецкө-ж государствожас-лөн, Австриялөн, Россіялөн секи асланыс тылын вөлі ез ешажык шпіонжас да дивер-сантжас францускө-ж лагерыс. Англіялөн агентжасыс кыкыс вөчлісны покушеніе На-полеон олом вы-лө да некымыныс кыпөдіс-ны Франціаын ванделжаса крестанаөс Напо-леон правітелствоы паныд. А мы-ж сі-ө ачыс вөлі наполеоновскө-ж правітелствоыс? Бур-жуазно-ж правітелство, коді пөдтіс француз-скө-ж революціа да сохрани-тис сөмын рево-люціялыс сі-ө резултатжасө, коджас вөліны выгөднө-жөс гырыс буржуазіялы. Нынөм і сорнитны, мы-ж наполеоновскө-ж правітелство ез кол ужа аслас соседжасыслы да сі-ө-жө нудөдіс асыс диверсионно-ж меропріятіежас. Та-ө вөлі важөн, 130 во са-жын. Та-ө сулалө фелөыс өні, 130 во мыс-тө Наполеон I бөрын. Öні Франціаын да Англіяын жу-өны немец-кө-ж шпіонжас да диверсантжас і, мөдарө, Гер-маніяын асланыс өчередын подвиза-жтөдны англо-францускө-ж шпіонжас да диверсантжас. Америкаын жу-өны японскө-ж шпіонжас да диверсантжас, а Японіяын—американскө-жжас.

Ташөм законыс буржуазно-ж государство-жас костын взаимоотношеніежаслөн.

Жуавсө, мы-жла буржуазно-ж государствожас долженөс относітчыны Советскө-ж Социали-стическө-ж государство дінө небыд-жыка да добрососедскө-жжыка өткоф типа буржуазно-ж государствожас дінө дорыс? Мы-жла најө дол-женөс мөдөдавны Советскө-ж Союз тылжасө ешажык шпіонжасөс, вредітелжасөс, дивер-сантжасөс да морт высжасөс, налы родствен-но-ж буржуазно-ж государствожас тылжасө ы-сталөм дорыс? Кытыс ті та-өс бостінныд? Оз-ө ло верно-жжык, марксизм ви-өдлас бок-саң, ча-жтны, мы-ж Советскө-ж Союз тылжасө буржуазно-ж государствожас долженөс мөдө-давны кык пөв да ку-жым пөв унжык вреді-телжасөс, шпіонжасөс, диверсантжасөс да морт высжасөс лубө-ж буржуазно-ж государство-жас тылжасө дорыс?

Абу-өмө-ж гөгөрвоана, мы-ж кытчө-ж суше-ству-жтө капиталистическө-ж кышалөм, лоасны міжанын вредітелжас, шпіонжас, диверсантжас да морт высжас, коджас ыставсөдны міжан тылжасө иностранно-ж государствожас а агент-жасөд?

Та-ө став жывыс вунөдісны міжан парті-но-ж жортжас да, та жылыс вунөдөмөн, ло-ны судмаөс нөті виччысөтөг.

Со мы-ж вөсна японо-немецкө-ж полице-скө-ж охранкаса троцкістскө-ж агентжаслөн шпіон-ско-диверсионно-ж ужыс лоис міжан өткымын жортжаслы нөті виччысөтөмөн.

III.

Өніа троцкізм.

Во-ө. Троцкістскө-ж агентжаскөд тыш нудө-дігөн, міжан партійно-ж жортжас ез а-жыны, ез казавны, мы-ж өніа троцкізм абу-нын сі-ө, мы-жөн сі-ө вөлі, шуам, во 7—8 са-жын, мы-ж троцкізм да троцкістжас та-ө кадас претер-пітисны сер-жозно-ж еволуціа, коді вужвы-ө-ныс ве-жис троцкізмлыс чужөмбансө, да мы-ж та вөсна і троцкізмкөд тышыс, ськөд тыш методжасыс долженөс лоны ве-жөма вужвы-ө-ныс. Міжан партійно-ж жортжас ез казавны, мы-ж троцкізм дугдіс лоны рабочө-ж классын политическө-ж теченіе-жөн, мы-ж рабочө-ж клас-сын политическө-ж теченіе-жыс, кушөмөн сі-ө вөлі 7—8 во са-жын, троцкізм пөріс вредітел-жаслөн, диверсантжаслөн, шпіонжаслөн да морт высжаслөн оголтө-лө-ж да принциптөм бандаө, коджас действу-жтөны иностранно-ж государ-ствожас разведывательно-ж органжас заданіе-жас серті.

Мы-ж сі-ө рабочө-ж классын политическө-ж теченіе-жыс? Рабочө-ж классын политическө-ж теченіе—сі-ө сешөм группа либө партія, кодлөн ем аслас определөнно-ж политическө-ж чужөмбан, платформа, программа, коді оз зөб да оз вермы зөбны асыс ви-өдласжасөс рабочө-ж классыс, а мөдарө, пропагандіру-жтө асыс ви-өдласжасөс вөсбөн да честнө-ж, ра-бочө-ж класс сін во-жын, коді оз пов петкө-длыны асыс политическө-ж чужөмсө рабочө-ж классы, оз пов петкөдлыны асыс збы-лө целжасөс да могжасөс рабочө-ж классы, а мө-дарө, вөсса чужөмөн му-нө рабочө-ж классө сы вы-лө, медым убедітны сі-өс аслас ви-өд-ласжас вескыдлунын. Троцкізм во-өдөр во 7—8 са-жын, вөлі рабочө-ж классын ташөм по-литическө-ж теченіе-жасыс өтіөн, збыл, ан-ті-ленінскө-жөн да сы вөсна пыдысаң ошөбо-ч-но-жөн, но век-жө политическө-ж теченіе-жөн.

Пөз-ө шуны, мы-ж өніа троцкізм, троц-кізм шуам, 1936 вога, ем рабочө-ж классын политическө-ж теченіе-жө? Оз, оз пөз та-өс шу-ны. Мы-жла? Сы вөсна, мы-ж өніа троцкістжас пол-бны петкөдлыны рабочө-ж классы асы-ныс збыл чужөмнысө, пол-бны востыны сы-лы асыныс збыл целжасөс да могжасөс, зильмөн зөбөны рабочө-ж классыс асыныс политическө-ж чужөмбаннысө, пол-бмөн, мы-ж рабочө-ж класскө төдас најө збыл көс-жөмжас

жылыс, сі-ө прокланітас најөс, кы-зі чужө-жө-жөс, да вөтлас најөс ас дінсыс. Та-өн і ви-с-тавсө, мы-ж троцкістскө-ж жу-лөн основно-ж методыс ем өні асыныс ви-өдлассө рабочө-ж классын не вөсбөн да честнө-ж пропаган-ді-ру-жтөм, а асыныс ви-өдласжасөс маскіру-ж-төм, асланыс прөтивнікжасыс ви-өдласжасөс подбострастно-ж да подхалімскө-ж ошкөм, асыныс ви-өдласжасөс најтө фаріге-жскө-ж да фальшівө-ж талалөм.

1936-өд вога судөбно-ж процесс вылын, ускөдланно-жкө төд выланыд, Каменев да Зіновьев решітелно-ж отріца-жтисны асыныс кушөмкө политическө-ж платформа емлунсө. Налөн вөлі тырвы-ө-жө позанлун развернітны судөбно-ж процесс вылын асыныс политическө-ж платформанысө. Сөмын најө та-өс ез вөчны, висталісны, мы-ж налөн некушөм политическө-ж платформа абу. Оз вермы ло-ны сомненіе, мы-ж кыкнаныс пөр-жасісны, а-сланыс платформалыс емлунсө отріца-жтөмөн. Öні весіг сінтөмжас а-жөдны, мы-ж налөн вөлі асланыс политическө-ж платформа. Но мы-жла најө отріца-жтисны асыныс кушөмкө политическө-ж платформа емлунсө? Сы вөсна, мы-ж најө полісны востыны асыныс збыл политическө-ж чужөмнысө, најө полісны петкө-длыны СССР-ын капитализм реставріру-жтан асыныс збыл платформанысө, полісны, мы-ж ташөм платформамыд кыпөдас рабочө-ж клас-сын зывөктөм.

Судөбно-ж процесс вылын 1937-өд воын Пятаков, Радек да Соколыков сувтісны мөд ту-ж вы-лө. На-ө ез отріца-жтны троцкіст-жасыс да зіновьевецжасыс политическө-ж платформа емлунсө. На-ө призна-жтисны асы-ныс определөнно-ж политическө-ж платформа емлунсө, призна-жтисны да развернітисны сі-өс асланыс показаніежасын. Но развернітисны сі-өс ез сы могыс, медым чукөстны рабочө-ж классөс, чукөстны народөс троцкістскө-ж платформа поддер-житөм, а сы могыс, ме-дым прокланітны да закө-жмітны сі-өс, кы-зі антінародно-ж да антіпролетарскө-ж платфор-маөс. Капитализм реставріру-жтөм, колхозжас да совхозжас бырөдөм, експлоатация сөстема бөр лөсөдөм, германіяса да японіяса фа-шистскө-ж вынжаскөд союз Советскө-ж Союз-көд во-жна матыстөм могыс, во-жна вөсна да мір политікалы паныд тыш, Советскө-ж Со-юзөс территориялно-ж тор-жөдлөм немецжас-лы Украина, а японецжасыс Примор-жө сетө-мөн, Советскө-ж Союзлы, враждебно-ж госу-дарствожасөд сы вы-лө, ускөдчөм случа-жын во-женно-ж пораженіе дастөм, да, кы-зі та-ө-ж могжасөс шөдөдан средство,—вредітелство, диверсіа, советскө-ж власт руководітелжасы паныда индивидуально-ж террор, японо-немец-кө-ж фашистскө-ж вынжасыс пө-жза вы-лө шпіо-наж,—ташөм Пятаковөн, Радекөн да Со-колыковөн развернітөм политическө-ж плат-формаыс өніа троцкізмлөн. Гөгөрвоана, мы-ж ташөм платформатө троцкістжасыд ез вер-мыны не зөбны народыс, рабочө-ж классыс. I најө зөблісны сі-өс не сөмын рабочө-ж клас-сыс, но і троцкістскө-ж массасыс, да-ж не сө-мын троцкістскө-ж массасыс, но весіг руко-водашшө-ж троцкістскө-ж верхушкасыс, коді вөлі жөз не ыжыд чукөрыс, 30—40 мортыс. Кор Радек да Пятаков корісны Троцкісаң разрешеніе чукөргны троцкістжасыс ічөтік конференціа 30—40 мортыс та-ө платформа характер жывыс жу-өртөм вы-лө, Троцкі-ж ез лөз налы та-өс, шуис, мы-ж абу целесообраз-но-ж виставны платформа збыл характер жы-выс весіг троцкістжас ічөтік чукөрлы, сы вөсна, мы-ж ташөм „операціаыс“ вермас вөч-ны раскол.

„Политическө-ж дейтелжас“, коджас зөбөны асыныс ви-өдласжасысө, асыныс платфор-манысө не сөмын рабочө-ж классыс, но і троцкістскө-ж массасыс, і не сөмын троц-кістскө-ж массасыс, но і троцкістжаслөн руко-

Партијној ужын тырмытөмторјас жылыс да троцкістскөј да мукөд двурушныкјасөс бырөдан мерајас жылыс

ВКП(б) ЦК Пленум вылын Сталин јортлөн доклад 1937-өд вога март 3-өд лунө

(Продолженіе)

вофашщөј верхушкасыс,—тащөм чужөмба ныс өніја троцкізмлөн.

Но таг петө, мыј өніја троцкізм ознын поң шуны рабочөј классын политическөј течиңејөн.

Өніја троцкізм абу политическөј течиңејө рабочөј классын, а принциптөм да идејатөм банда вредителјаслөн, диверсантјаслөн, разведчикјаслөн, шпионјаслөн, морт выгјаслөн, рабочөј класс заклатөј врагјаслөн банда, кодјас действујтөны иностраннөј государствојасса разведывательнөј органјаслы медасөмөн.

Ташөм венны поэтөм результатыс троцкізм эволюцијалөн бөрја 7—8 вонас.

Ташөм торјалөмыс важса троцкізм да өніја троцкізм костын.

Міјан партијној јортјаслөн өшыбкаыс сын, мыј најө ез казавны тајө жужыд торјалөмсө важса троцкізм да өніја троцкізм костын. Најө ез казавны, мыј троцкістјас важөннын дугдһсны лоны идејнөј јөзөн, мыј троцкістјас важөннын пөрины паскыд туј вывса рөзбојникјасө, кодјас вермөны вөчны быд гадост, вермөны вөчны быд пежсө шпионажөз да асланыс рөфиналы вескыд ізменаөз, сөмын мед пакөстһтны советскөј государствоы да советскөј власты. Најө ез казавны тајөс да сы вөсна ез кужны ас кадын перестроитчыны сы могыс, медым нудны тыш троцкістјаскөд выл ногөн, решһтельнөјжыка.

Со мыј вөсна троцкістјаслөн мерзостыс бөрја војаснас лоі өткымын міјан партијној јортјаслы нөтһ вичыстөмөн.

Воғө. Медбөрын, міјан партијној јортјас ез казавны сһјөс, мыј өніја вредителјас да диверсантјас костын, кодјас пһын фашизмлөн, троцкістскөј агентјасыс ворсөны вел активнөј рол, өтар боксаң, да шахтинскөј кадса вредителјас да диверсантјас костын, мөдар боксаң, ем сушественнөј торјалөм.

Өтһккө. Шахтинцы да промпартһјцы вөліны міјанлы воғсөн чуждөј јөзөн. Тајө медсасө вөліны предпһјатһјејасөн вөвлөм влафејтысјас, важ көзајевајас дырјһ вөвлөм управлајущһјјас, важ акционернөј обшчествөјасын вөвлөм компанјонјас, лһбө прөстө важ буржуазнөј специјалистјас, кодјас міјанлы вөліны политическһ вөсөн враждебнөј јөс. Нөкод міјан јөз пһыс ез сомнејатчын тајө господајас политическөј чуждөмбан збыллунас. Да і асныс шахтһнецјасыс ез зөблыны советскөј стрөј дһнө асныныс лөг отношөніјесө. Оз поң тајөс-жө шуны өніја вредителјас да диверсантјас жылыс, троцкістјас жылыс. Өніја вредителјас да диверсантјас, троцкістјас,—тајө медсасө партијној јөз, чөптаныс партијној билетөн,—сһ-кө, формальнө абу бөкөвөј јөз. Важ вредителјаскө мунлісны міјан јөзлы паныд, то выл вредителјасыд, мөдарө, лебезитөны міјан јөз вөчын, ошкөны міјанлыс јөзсө, подхалимничјатөны на воғын сы могыс, мед сујсыны дөверіјөб. Торјалөмыс, кызі ағад, сушественнөј.

Мөдкө. Шахтһнецјаслөн да промпартһјецјаслөн выныс вөлі сын, мыј налөн јонжыка лһбө омөлжыка вөлі колана технһческөј төдөмлун, сек, кор міјан јөзлы, кодјаслөн ез вөв сөщөм төдөмлунјасыс, быт вөлі лөб велдчыны налыс. Тајө обстојательствоыс сетліс шахтинскөј кадса вредителјаслы ыжыд преімушество, сетліс налы позанлун вредһтны свободнөја да некөдөн куттөг, сетліс налы позанлун ылөдлыны міјанлыс јөзөс технһческөја. Абу сһ өніја вредителјаскөд, троцкістјаскөд. Өніја вредителјаслөн абу некущөм технһческөј преімушествојас міјан јөз сертһ. Мөдарө, технһческһ міјан јөз јонжыка подготөвлөннөјөс өніја вредителјас сертһ, троцкістјас сертһ. Шахтинскөј кадсаң міјан лунјасөз міјан быдмһсны дас сурсјас збыл технһческһ подкованнөј большевістскөј кадрјас. Поэіс өкөдн вөјөдны сурсјас да дас

сурсјас технһческһ быдмөм большевістскөј руководһтелјасөс, кодјаскөд өтластһтөмын став тајө Пјатаковјасыс да Лівшһцјасыс, Шестовјасыс да Богуславскһјјасыс, Мураловјасыс да Сробнһсјасыс өмөс пустөј болгысјас да прһготовішкајас технһческөј подготөвка бөксаң. Мыјын-нө сһ-кө выныс өніја вредителјаслөн, троцкістјасыслөн? Налөн выныс партијној билетын, партијној билет кутөмын. Налөн выныс сын, мыј партијној билет сетө налы политическөј дөверіје да востө налы туј (доступ) міјан став учреждөңејасө да организацијасө. Налөн преімушествоыс сын, мыј партијној билет кутөмөн да советскөј власты друкөсөн леччөмөн, најө ылөдлісны міјанлыс јөзөс политическөја. Злоупотреблятһсны дөверіјөнас, вредһтһсны гусөнікөдн да воставлісны міјанлыс государственнөј секретјас Советскөј Сојуз врагјаслы. „Преімушествоыс“ сомнһтельнөј аслас политическөј да моральнөј дон сертһыс, но век-жө „преімушество“. Тајө „преімушествонас“ і вһставсө сһјө тор, мыј троцкістскөј вредителјас, кызі партбилета јөз, кодјаслөн ем туј міјан учреждөңејас да организацијас став местајасө, лоһны вескыд находкадн иностраннөј государствојасса разведывательнөј органјаслы.

Өткымын міјан партијној јортјаслөн өшыбкаыс сын, мыј најө ез казавны, ез гөгөрвоны став тајө торјалөмсө важ да выл вредителјас костын, шахтһнецјас да троцкістјас костын да, тајөс казавтөг, ез кужны ас кадын перестроитчыны сы могыс, медым нудны тыш выл вредителјасыскөд выл ногөн.

IV.

Хоҗајственнөј успехјаслөн вужөра бөкјасыс.

Ташөмөс основнөј фактјасыс міјан международнөј да пышкөсса положөңејө јукөныс, кодјас жылыс вунөдһсны лһбө кодјасөс ез казавны унаөн міјан партијној јортјас.

Со мыј вөсна міјан јөз лоһны сүдмаөс немвһчыстөг вредһтелство да диверсіја куҗа бөрја војасса событһјејаснас.

Вермасны јуавны: но мыјла міјан јөзыс ез казавны ставсө тајөс, мыјла најө вунөдһсны тајө став јывгыс?

Кытыс бөстөһсны став тајө вунөдчөмыс, сһнтөмлуныс, беспөчногыс, благодушіеыс?

Абу-ө тајө органическөј тырмытөмтор міјан јөз ужын?

Абу, тајө абу органическөј тырмытөмтор. Тајө—временнөј петкөдчөм, кодөс поғө өдјө бырөдны міјан јөзөаң кущөмакө выныштчөмөн.

А мыјын-жө сһ-кө фелдыс?

Фелдыс сын, мыј міјан партијној јортјас бөрја војасас вөлі ставнас тырөмаөс хоҗајственнөј ужөн, најө вөлі помөз увлөкһтчөмаөс хоҗајственнөј успехјасөн да, став тајө фелдһнас увлөкајтчөмла,—вунөдһсны став мукөд ужсө, өновтһсны ставсө мукөдсө.

Фелдыс сын, мыј хоҗајственнөј успехјасөн увлөкајтчөмла, најө кутһсны ағзыны сын ставыслыс заводһтчөм да пом, а сөщөм ужјас вылө, кызі Советскөј Сојузлөн международнөј положөңејө, капіталһстһческөј кышало́м, партијалыс политическөј ужсө јонмөдөм, вредһтелствөкөд тыш да с. в.—прөстө ез кутны обрашһајтны вһманіје, чајтөмөн, мыј став тајө вопросјасыс кутөны второстепеннөј лһбө весіг третһстепеннөј фелө.

Успөхјасыд да достһженіјејасыд — фөрт, ыжыд фелө. Соціалһстһческөј строһтелствоын міјан вермөмјас збылыс гырысөс. Но успөхјасыдлөн, кызі і быдторлөн свет вылас, өмөс і аслас вужөра бөкјас. Политһкаын омөла іскушөннөј јөзлыс гырыс успөхјасыд да гырыс достһженіјејасыд оз ешаөвө чуж-

тыны беспөчногыс, благодушіе, самөдовольство, асаныс вывтһ ескөм, зазнајство, хвастајтчөм. Тһ он вермө отрицајтны, мыј бөрја кадас хвастунјасыд міјан паскалісны унасысуна. Абу дһвө, мыј соціалһстһческөј строһтелствоын гырыс да серјознөј успөхјас тајө обстановкаас артмөны бахвалһтчан настроөңејөјас, міјан успөхјасөн параднөј манифөстаціја настроөңејөјас, міјан врагјаслыс вынјассө тырмытөнја донјавтөм настроөңејөјас, асыныс вынјассө вывтһ донјалан настроөңејөјас да, кызі талөн ставыслөн следствіје,—чужө политическөј сһнтөмлун.

Танһ ме долҗен шуны некымын кыв опасностјас жылыс, кодјас јһтчөмаөс успөхјаскөд, опасностјас жылыс, кодјас јһтчөмаөс достһженіјејаскөд.

Опасностјас жылыс, кодјас јһтчөмаөс сөкыдлунјаскөд, мһ төдам опыт сертһ. Со некымын во-һын нуөдам тыш ташөм сһкас опасностјаскөд, да, колө шуны, оғө успөхтөг. Опасностјас, кодјас јһтчөмаөс сөкыдлунјаскөд, не зумыд јөзлыс унаыс чужтө жугыль настроөңејө аслас вынө ескытөм, пессімізм настроөңејө. І, мөдарө, сені, көні фелдыс мунө сы жылыс, медым венны опасностјаскө, кодјас петөны сөкыдлунјасыс, јөз калһтчөны тајө тышас да петөны тышсыс збылыс из код чорыд большевікјасөн. Ташөм пышкөсыс опасностјаслөн, кодјас јһтчөмаөс сөкыдлунјаскөд. Ташөмөс резултатјасыс сөкыдлунјассө венөмыслөн.

Но өмөс мөд сһкас опасностјас, опасностјас, кодјас јһтчөмаөс успөхјаскөд, опасностјас, кодјас јһтчөмаөс достһженіјејаскөд. Да, да, јортјас, опасностјас, кодјас јһтчөмаөс успөхјаскөд, достһженіјејаскөд. Тајө опасностјасыс сын, мыј политһкаын омөла іскушөннөј јөзлыс да еща ағывлысјасыс успөхјаслөн обстановка—успөх бөргө успөх, достһженіје бөргө достһженіје, планјас содтөдөн тыртөм бөргө содтөдөн тыртөм,—чужтө төжыдөтмылыс да самөдовольствоыс настроөңејөјас, лөсөдө параднөј торҗествојасыс да мөда-мөдөс чолөмалөмлыс атмосфера, кодјас вөдһны мералыс чувствө да нымөдөны политическөј нырыс, размагнһчајтө јөзсө да тојлалө најөс сы вылө, мед кујлыны лавры вылын.

Абу дһвө, мыј зазнајство да самөдовольство тајө дурмөдан атмосфераас, параднөј манифөстаціја да аснысө гораа ошкан атмосфераас јөз вунөдөны некымын сушественнөј фактјас жылыс, кодјас кутөны первоствөпеннөј төдчанлун міјан страна сүдбајасы, јөз дугдөны казавны сөщөм непрһјатнөј фактјас, кызі капіталһстһческөј кышало́м, вредһтелствоыс выл формајас, міјан успөхјаскөд јһтчөм опасностјас да с. в. Капіталһстһческөј кышало́м? да тајө-жө чөпуха! Кущөм төдчанлун вермас кутны кущөмкө капіталһстһческөј кышало́м, мһкө тыртам да содтөдөн тыртам асыным хоҗајственнөј планјас? Вредһтелствөлөн выл формајас, троцкізмкөд тыш? Ставыс тајө пустакһ! Кущөм төдчанлун вермасны кутны став тајө посныторјасыс, кор мһ тырталам да содтөдөн тырталам асыным хоҗајственнөј планјас? Партијној устав, парторганјаслөн выборност, партијној вескөдлысјаслөн партијној масса воғын отчһтывајтчөм? да өм-ө ставас таны коланлуныс? Сулалө-ө вообшчө нөкымын тајө посны торјасыскөд, міјанкө өвмөс кыптө, а рабочөјјаслөн да крөстаналөн материальнөј положөңејөыс пыр јонжыка і јонжыка бурмө? Пустак ставыс тајө! Планјас тырталам содтөдөн, партија міјан абу өмөд, партијалөн ЦК сһ-жө абу өмөд,—мыј-нө нөшта міјанлы колө? Страннөј јөз пукалөны сен Москваын, партија ЦК-ын: выдумывајтөны кущөмкө вопросјас, төлкујтөны кущөмкө вредһтелство жылыс, асныс оз узны, мукөдлы узны оз сетны...

(Воғө вһвөд 4 лһстбөкыны)

Партійноў ужын тырмытөмторјас жылыг да троцкістскөў да мукөд двурушык јасөс бырөдан мера јас жылыг

ВКП(б) ЦК Пленум вылын Сталин јортлөн доклад 1937-өд вога март 3-өд лунө

(Продолженіе)

Со тјанлы сінмө шыбытчан прімер сылөн, кушөм кокніа да „прөстөја“ вгөмөны політјескөў сінтөмлунөн некымын мјан опыттөм јортјас хожајственнөў успехјасөн јур бергөдчөтөз увлекајтөмла.

Ташөмөс опасностјас, кодјас јітчөмаөс успехјаскөд да достјеніејаскөд.

Ташөмөс помкајасыс сылөн, мј партіјнөў јортјас, хожајственнөў успехјасөн увлекајтөмөдн, вунөдісны межународнөў да пышкөсса характера фактјас жылыс, кодјас кутөны сушөственнөў төдчанлун Совет Сојузлы, да ез казавны вел уна опасностјас, кодјас кышалөны мјанлыс странанымөс.

Ташөмөс вужјасыс мјан беспөчностлөн, вунөдчөмлөн, благодүшіелөн, політјескөў сінтөмлунлөн.

Ташөмөс вужјасыс мјан хожајственнөў да партіјнөў ужын тырмытөмторјаслөн.

V.

Мјан могјас.

Кызі бырөдны мјан ужыс тајө тырмытөмторјаскөд?

Мј колө вөчны та могыс?

Колө пөртны олөмө ташөм меропрјатіејас.

1) Колө медга војдөр бергөдны выманіеөс мјан партіјнөў јортјаслыс, кодјас вөјмаөс сјјө лібө мөд ведомство вгө куза „текушчөў вопросјасө“,—межународнөў да пышкөсса характера гырыс політјескөў вопросјаслаң.

2) Колө кыпөдны колана вылаө політјескөў ужсө мјан партіјалыс, партіјнөў, сөветскөў да хожајственнөў кадрјасөс політјескөўја велөдан да большевістскөўја калітан могөс мед вөлө сувтөдөмөн.

3) Колө разјаснајтны мјан партіјнөў јортјаслы, мј хожајственнөў успехјас, кодјаслөн төдчанлуныс венчытөг зев ыжыд да кодјасөс мј кутам шөдөдавны і воэд, луныслунө, воыс-воө,—вөкжө оз ісчөрпывајтны мјан соціалістјескөў строітелствөлыс став фөлөсө.

Разјаснајтны, мј вужөра бөкјасыс, кодјас јітчөмаөс хожајственнөў успехјаскөд да петкөдчөны самөдовольствоын, беспөчностын, політјескөў ныріс ныжмөмын, вермасны лөны бырөдөмаөс сөмын сјјө случајын, хожајственнөў успехјасыс-кө сочөтајтчөны партіјнөў строітелство успехјаскөд да мјан партіјалөн паскөдө політјескөў ужкөд.

Разјаснајтны, мј асныс хожајственнөў успехјасыс, налөн зумөдлуныс да дыр олөмыныс зөннас да тырвыјө завөсітөны партіјно-організаціоннөў да партіјно-політјескөў уж успехјасыс, мј тајө условіетөгыс хожајственнөў успехјасыс вермасны лөны лыа вылын стрөітөмаөн.

4) Колө помнітны да некөр не вунөдны, мј капіталістјескөў кышалөм өм основнөў факт, коді урчөтө Советскөў Сојузлыс межународнөў положеніеөсө.

Пөмытны да некөр не вунөдны, мј кытчөз өм капіталістјескөў кышалөм, лөдны і вредітелјас, фөверсантјас, шпөнјас, террорістјас, кодјасөс ысталөны Советскөў Сојуз тылјасө іностраннөў государствовјасса разведывательнөў органјас, помнітны та жылыс да нүдны тыш сјјө јортјаскөд, кодјас оз тырвыјө дөнјавны капіталістјескөў кышалөм фактыс төдчанлунөс, кодјас оз тырвыјө дөнјавны вредітелствөлыс вынјассө да төдчанлунөс.

Разјаснајтны мјан партіјнөў јортјаслы, мј некушөм хожајственнөў успехјас, көт кушөм гырысөс најө ез вөвны, оз вермыны бырөдны капіталістјескөў кышалөм фактөс да тајө фактыс петыө резултатјассө.

Прімітны колана мерајас сы могыс, медым мјан јортјаслөн, партіјнөў да беспөртіјнөў большевікјаслөн, вөлі позанлун төдмаөны

іностраннөў разведывательнөў органјас вредітелско-фөверсіоннөў да шпөнскөў уж целјасөн да могјасөн, практикөдн да технөкаөн.

5) Колө разјаснајтны мјан партіјнөў јортјаслы, мј троцкістјас, кодјас өмөс іностраннөў разведывательнөў органјаслөн фөверсіонно-вредітелскөў да шпөнскөў уж нүдныс актөвнөў элементјас, важөн-нын дүгдісны лөны рабочөў классын політјескөў течөніеөн, мј најө важөн-нын дүгдісны служөтны кушөмкө ідејалы, коді јітчө рабочөў класс іңтересјаскөд, мј најө пөріны вредітелјаслөн, фөверсантјаслөн, шпөнјаслөн, мөртвөысјаслөн прөнціптөм да ідејатөм бөндаө, кодјас ужалөны іностраннөў разведывательнөў органјаслы медасөмөн.

Разјаснајтны, мј өніја троцкізмкөд тышын өні колөны оз важ методјас, оз фөскуссја методјас, а вөл методјас, вужнас бертан да жугөдан методјас.

6) Колө разјаснајтны мјан партіјнөў јортјаслы торјалөмсө өніја вредітелјас да шахтөнскөў кадса вредітелјас көстын, разјаснајтны, мј шахтөнскөў кадса вредітелјас-кө ылөдлісны мјанлыс јөзөс технөка вылын, налыс технөкөскөў бөрө колөмсө іспөлујтөмөн, то өніја вредітелјасыс, кодјаслөн өм партіјнөў білет, ылөдлөны мјанлыс јөзөс на дөнө, кызі партіјаса шленјас дөнө політјескөў доверіе вылын, мјан јөзлыс політјескөў беспөчностсө іспөлујтөмөн.

Колө содтыны технөкаөн овладејтөм жылыс важ лозунгсө, коді лөсавліс шахтөнскөў кадлы, вөл лозунгөн кадрјасөс політјескөўја воспөтајтөм жылыс, большевізмөн овладејтөм жылыс да асыныс політјескөў доверчөвост бырөдөм жылыс, лозунгөн, коді тырвыјө лөсөлө өніја кадлы.

Вермасны јуавны: оз-өмөў поз вөлі во дас сајын, шахтөнскөў кадјасө, сетны өтшөщ кыкнан лозунгсө, і технөкаөн овладејтөм жылыс первојја лозунгсө, і кадрјасөс політјескөўја воспөтајтөм жылыс мөд лозунгсө? Оз, оз поз вөлі. Тазі мјан большевістскөў партіјаын фөлөјасыс оз вөчыны. Революціоннөў двөженіе поворотнөў моментјасын пыр узлөвөс кушөмкө өтік основнөў лозунг, кызі узлөвөс, сы могыс, медым сыө кутчысөмөн, кыскыны сы пыр став цепсө. Ленин таз велөдліс мјанөс: азөў мјан уж цепыс основнөў звөносө, кутчысөў сыө да кыскөў сјјөс сы могыс, медым сы пыр кыскыны став цепсө да мунны воэд. Революціоннөў двөженіелөн історіјасыс петкөдлө, мј тајө тактөкаыс өк өтік правөліноў тактөка. Шахтөнскөў кадө мјан јөзлөн слаблуныс вөлі најө технөкөскөў бөрө колөмын. Ез політјескөў, а технөкөскөў вопросјас вөліны секө мјанлы слаб местаөн. Мј өнмө секса вредітелјас дөнө мјан політјескөў отношеніејасө, то најө вөліны өк гөгөрвоанаөс, кыз большевікјаслөн політјескөў чуждөў јөз дөнө отношеніејас. Мјанлыс тајө технөкөскөў слаблунөс мј бырөдөм сјјөн, мј сөтөм лозунг технөкаөн овладејтөм жылыс да колөм каднас воспөтајтөм дасјас да өө сурсјас технөкөскөў подкованнөў большевістскөў кадрјас. Мөд фөлө өні, көр мјан өм-нын технөкөскөў подкованнөў кадрјас да көр вредітелјас рөлын выстүпајтөны оз воөса чуждөў јөз, кодјаслөн сетчө-жө абу некушөм технөкөскөў преімушөствөјас мјан јөз сертө, а јөз, кодјаслөн өм партіјнөў білет да пөлујтчөны партіјаса шленјас став правөјасөн. өні мјан јөзлөн слаблуныс абу технөкөскөў бөрө колөм, а політјескөў беспөчност, јөзлы, кодјас случајно пөлуцітөсны партіјнөў білет, сөнтөг доверөјтөм, јөзөс не најө політјескөў фөкларөціјајас, а најө уж резултатјас сертө прөвөрка нүөдтөм. өні узлөвөў вопрос мјанлы өм не мјан кадрјаслыс технөкөскөў бөрө колөмсө бырөдөм, өд сјјөс кызыннас бырөдөма-нын, а політјескөў беспөчност да вредітелјас дөнө, кодјас случајно пөлуцітөсны партіјнөў білет, політјескөў доверчөвост бырөдөм.

чөвост бырөдөм.

Ташөм подүва торјалөмыс шахтөнскөў кадын кадрјас вөсна тыш фөлөын узлөвөў вопрос да өніја кадса узлөвөў вопрос көстын.

Со мј вөсна мј өг вермөў дај не долженөс вөлі сетны во дас сајын өтшөщ кыкнан лозунгсө і технөкаөн овладејтөм жылыс лозунг, і кадрјасөс політјескөўја воспөтајтөм жылыс лозунг.

Со мј вөсна технөкаөн овладејтөм жылыс важ лозунгсө өні колө содтыны вөл лозунгөн, большевізмөн овладејтөм жылыс, кадрјасөс політјескөўја воспөтајтөм жылыс, мјанлыс політјескөў беспөчност бырөдөм жылыс.

7) Колө жугөдны да өкөз шыбытны сөс теоріја сы жылыс, мј быд мјан воэд мунөмкөд классөвөў тыш мјан должен быттөкө пыр јонжыка да јонжыка кусны, мј мјан успехјас содөм сертө классөвөў враг быттөкө лөд пыр јонжыка да јонжыка ручнөўдөн.

Тајө—не сөмын сөс теоріја, но і опаснөў теоріја, өд тајө унөвөкөдө мјанлыс јөзөс, вөјөдө најөс капканө, а классөвөў враглы сетө позанлун опөравөтчыны сөветскөў власткөд тыш вөлө.

Мөдарө, кымын јонжыка кутам мунны воэд, кымын унжык мјан лөдны успехјас, сөмын јонжыка кутасны скөрмыны жугөдөм експлоатөторскөў классјаслөн колөсјасыс, сөмын өдөжык најө кутасны мунны тышлөн јөсжык формөјасө, сөмын јонжыка најө кутасны пакөстөтны сөветскөў государствөлы, сөмын јонжыка најө кутасны кутчысны тышлөн медга отчајаннөў средствөјасө, кызі обрөчөннөўјаслөн медбөрја средствөјасө.

Колө кутны төдвылын, мј СССР-ын жугөдөм классјаслөн колөсјасыс абу өткаөс. Најө өмөтөны вескөд подфөржка СССР-сајса мјан врагјасан. өшыбкаөн вөлі өскө мөвпавны, мј классөвөў тышыс сфөрасө ограничөтөма СССР префөлјасөн. Классөвөў тышлөн өтө помыс-кө кутө асыс фөјствөјесө СССР рамкајасын, то сылөн мөд помыс нүжөдөсө мјанөс кышалыс буржуазнөў государствөјас префөлјасө. Та жылыс оз вермыны не төдны жугөдөм классјаслөн колөсјасыс. І бурөщ сы вөсна, мј најө та жылыс төдөдны, најө кутасны і воэд нүөдны асыныс отчајаннөў вылазкөјасө.

Тазі велөдө мјанөс історіја. Тазі велөдө мјанөс лөнінізм.

Тајөс ставсө колө помнітны да лөны дасөн.

8) Колө жугөдны да өкөз шыбытны мөд сөс теоріја, коді вөсталө сы жылыс, мј оз вермы быттөкө лөны вредітелөн сјјө, коді оз пыр вредөт да кодө көт көр-өурө петкөдлө аслас ужын уөпөхјас.

Тајө страннөў теоріјаыс ердөдө сјјө авторјаслыс наівностсө. Нөдөтік вредөтел оз кут пыр вредөтны, сјјө-кө оз көсөы лөны ердөдөмөдн медга жөныс сөкөдн. Мөдарө, збылө вредөтел должен кадыс-кадө петкөдлыны аслас ужын успехјас, өд тајө—өк өтік средствө вөчны асөс, кызі вредөтелөс, суөсыны доверөјөд да воэд нүөдны асыныс вредөтелскөў ужсө.

Ме дүмајта мј тајө вопросыс гөгөрвоана да оз нүждајтчы воэд разјаснајтөмын.

9) Колө жугөдны да өкөз шыбытны көмөд сөс теоріја, коді вөсталө сы жылыс, мј хожајственнөў планјас сөстөмөтјескөўја тырөтөм быттөкө нөнмө вөјөдө вредөтелствөсө да вредөтелствөыслыс резултатјассө.

Ташөм теоріја вермас кутны сөмын өтө цел: гөлөдыштны мјан ужалысјаслыс ведомствөннөў самөлүбөјесө, лөнтөдны, најөс да лөчөдны налыс вредөтелствөкөд тышсө.

Мј сјјө—„мјанлыс хожајственнөў планјас сөстөмөтјескөўја тырөтөмыс?“

Партійноў ужын тырмытөмторјас жылыс да троцкістскөј да мукөддүрушникјасөсбырөдан мерајас жылыс

ВКП(б) ЦК Пленум вылын Сталин јортлөн доклад 1937-өд вога март 3-өд лунө

(Продолженіе)

Өтік-кө, докажитөма, мыј став мијан хожајственнөј планјас занјеннөјөс, өд најө оз артавныгырыс резервјасө да позанлујасөс, кодјас емөс мијан народнөј овмөс пыщкын.

Мөд-кө, хожајственнөј планјас наркоматјас куза чоьнас суммарнөја тыртөм оз-на ло, мыј өткымын зев колана отраслјас куза планјас сиз-жө тыртөдны. Мөдарө, фактјас висталөны, мыј вел уна наркоматјас, кодјас тыртлісны, да весіг содтөдөн тыртлісны во гөгөрса хожајственнөј планјас, систематическөја оз тыртны планјас народнөј овмөсса өткымын зев важнөј отраслјас куза.

Көймөд-кө, оз вермы лоны сомьеніе сыын, мыј вредітелјас-кө ескөн ез вөвны ердөдөмаөс да шыбытөмаөс сетыс, хожајственнөј планјас тыртөмөн делөыс ескө вөлі јона омөлжык, мыј жылыс коліс ескө помнитны видлалан теоріја тамыш авторјаслы.

Нөлд-кө, вредітелјас ынжык асыныс главнөј вредітелскөј ужсө индөны оз мирнөј кад кежлө, а војна воэывса либө зік војна дырса кад кежлө. Шуам, мыј ми ескө кутім унмовскөдны асымөс сис теоріјаөн „хожајственнөј планјас систематическөја тыртөм“ жылыс да ескө ег вөрөдлөј вредітелјасөс. Гөгөрвоөны-ө тајө сис теоріјаыслөн авторјасыс, кушөм ыжыд вред вөчны ескөн мијан госуларстволы вредітелјасыд војна случаян, налы-кө сетісны колччыны мијан народнөј овмөс пыщкын „хожајственнөј планјас систематическөја тыртөм“ жылыс сис теоріја вевтөд улын.

Абу-өмөј гөгөрвоана, мыј „хожајственнөј планјас систематическөја тыртөм“ жылыс теоріја ем теоріја, коді выгөднөј вредітелјаслы.

10) Колө жуғөдны да зікөз шыбытны нөлдө сис теоріја, коді висталө сы жылыс, мыј стахановскөј двіженіе ем бытөкө вредітелство бырөдан основнөј средство.

Тајө теоріјасө выдуматөма сы могыс, медым стахановецјас да стахановскөј двіженіе жылыс болгөм шы улын вештыны ударсө вредітелјас вылыс.

Молотов јорт аслас докладын петкөдліс вел уна фактјас, кодјас висталөны сы жылыс, кызі троцкістскөј да не троцкістскөј вредітелјас Кузбассын да сонбассын, мијан політическі беспечнөј јортјас доверіеөн злоупотреблјатөмөн, систематическі новлөдлісны нырөдыс стахановецјасөс, пукталісны налы палічјас көлөсаас, іскусственнөја лөсөдавлісны велуна падмөдјас најө успешнөј ужды да шедөдісны, дырөн, сјө, мыј торкісны налыс ужсө. Мыј вермасны вөчны куш өті стахановецјас, капіталнөј строітелство вредітелскөја нүдөдөм-кө, шуам, сонбассын вайөдіс ізшом перјөм куза дастысана ужјас, кодјас колччөны өдјассыс, да став мукөд ужјас костын торјалөмө. Абу-өмөј гөгөрвоана, мыј ачыс стахановскөј двіженіеыс нуждајтчө мијансаң реалнөј отсөгын вредітелјас став да быд сикас махінаціјајаслы паныд сы могыс, медым јөткыны воэө делөсө да пөртны олөмө асыс ыжыд міссіјасө? Абу-өмөј гөгөрвоана, мыј вредітелствокөд тыш, вредітелствосө бырөдөм вөсна тыш, вредітелствосө көртвомалөм ем условіе, коді колө сы вылө, медым стахановскөј двіженіе верміс паскавны став пастанас?

Ме думајта, мыј тајө вопросыс сиз-жө гөгөрвоана да оз нуждајтчы воэө разјаснајтөмын.

11) Колө жуғөдны да зікөз шыбытны вөтөд сис теоріја, коді висталө сы жылыс, мыј троцкістскөј вредітелјаслөн бытөкө абуөс сесса резервјасыс, мыј најө бытөкө өктөны асыныс бөрја кадрјас.

Тајө абу вернө, јортјас. Ташөм теоріјасө вермісны выдуматны сөмын наівнөј јөз. Троцкістскөј вредітелјаслөн емөс асланыс резервјас. Најө состоітөны медса војдөр СССР-ын жуғөдөм эксплуататорскөј класс-

јас коласјасыс. Најө состоітөны бура уна группасыс да организаціјасыс СССР пределјас саын, кодјас враждебнөјөс Сөветскөј Сојузлы.

Бостны, напімер, троцкістскөј контрреволюціоннөј IV Интернацінал, коді кык көймөд јукөннас состоітө шпіонјасыс да диверсантјасыс. Мыјөн тајө абу резерв? Абу-өмөј гөгөрвоана, мыј тајө шпіонскөј интернаціналыс кутас торјөдавны кадрјас троцкістјаслы шпіонско-вредітелскөј уж вылө?

Либө нөшта, бостны напімер, Норвегіяыс пројдоха Шефлөыс группасө, коді пріјүтітис обер-шпіон Троцкіјөс да отсаліс сылы пакөстітны Сөветскөј Сојузлы. Мыјөн тајө группасыс абу резерв? Коді вермас отрицајтны, мыј тајө контрреволюціоннөј группасыс кутас і воэө отавны троцкістскөј шпіонјасыс да вредітелјаслы?

Либө нөшта, бостны, напімер, мөд группа шедөм-жө пројдохалыс, кыз Шефлө, Суварінлыс группа Франціјаын? Мыјөн сјө абу резерв? Поэө-өмөј отрицајтны, мыј тајө пројдохајасыслөн группасыс шөщ-жө кутас отавны троцкістјаслы Сөветскөј Сојузлы паныда најө шпіонско-вредітелскөј ужын.

А став тајө господајасыс Германіяыс, быдсикас став Рут Фішерјас, Масловјас, Урбанјас, кодјас вузалісны ловнысө і јайнысө фашістјаслы,—мыјөн најө абу резерв троцкістскөј шпіонско-вредітелскөј ужлы?

Либө, напімер, Америкаыс писателјаслөн төдса орда ізвестнөј жулік Істмен јурнүдөмөн, став тајө перө разбојникјасыс, кодјас сјө і олөны, мыј клеветшөтөны СССР-са рабочөј класс вылө,—мыјөн најө абу резерв троцкізмлы?

Оз, колө шыбытны бөкө сис теоріја, сы жылыс, мыј троцкістјас бытөкө өктөны бөрја кадрјасөс.

12) Медбөрын, колө жуғөдны да зікөз шыбытны нөшта өтік сис теоріја, коді висталө сы жылыс, мыј сы вөсна, мыј ми, большевикјас, унаөнөс, а вредітелјас ещаөнөс, сы вөсна, мыј мијанөс, большевикјасөс, поддөрживатөны дас мільонјасөн јөз, а троцкістскөј вредітелјасөс сөмын өткајас да дасјас, то ми, большевикјас, верміс ескө і не обрашцајтны выманіе вредітелјас кушөмкө чукөр вылө. Тајө абу вернө, јортјас. Тајө јона страннөј теоріјасө прідуматөма сы могыс, мед бурөдны мијан өткымын вескөдлыс јортјасөс, кодјас провалітчыны уж выланыс вредітелствокөд тышкасны асланыс кужтөм вөсна, да унмовскөдны налыс бөітелностсө, сетны налы спокојнөја узны.

Мыј троцкістскөј вредітелјасөс поддөрживатөны өткајас, а большевикјасөс дас мільонјас јөз—тајө, ферт, збыль. Но таыс нөті оз пет, мыј вредітелјас оз вермыны вөчны мијан делөлы зев ыжыд вред. Сы вылө, мед пакөстітны да вредітны, та вылө нөті оз ков уна јөз. Медым стрөітны Днепрострој, колөны уна дас сурс рабочөјјас. А медым сјөс взорвітны, сы вылө колө гашкө некымын дас морт, оз унжык. Медым выграјтны сраженіе војна дырјі, сы вылө ковмас красноармејецјаслөн кымынкө корпус. А сы могыс, медым провалітны тајө выігрышсө фронт вылын, та вылө тырмымөн некымын морт шпіон көнкө арміјаса штабын либө весіг дівізіјаса штабын, кодјас (шпіонјас) вермасны гусавны оператівнөј план да сетны сјөс прөтивнікы. Медым стрөітны ыжыд көрттуј пос, сы вылө ковмасны сурсјасөн јөз. Но медым сјөс взорвітны, та вылө тырмымөн ставыс некымын морт. Ташөм прімерјастө позіс ескө вайөдны дасјас да сојас.

Сізкө, оз поз бурөдны астө сјөдн, мыј ми унаөнөс, а најө, троцкістскөј вредітелјас, ещаөнөс.

Колө шедөдны сјө, медым најө, троцкістскөј вредітелјасыс, нөтік ез вөвны мијан радјасын.

Таэ сулалө делөыс сы жылыс вопросы,

кызі бырөдны мијан ужыс тырмытөмторјасөс, кодјас обшчөјөс мијан став организаціјајаслы, кызі хожајственнөјјаслы да сөветскөјјаслы, сјө і адміністратівнөјјаслы да партіјнөјјаслы.

Ташөмөс мерајасыс, кодјас колөны сы вылө, медым бырөдны тајө тырмытөмторјасөс.

Мыј інмө спеціалнө партіјнөј организаціјајаслы да најө ужын тырмытөмторјаслы, то тајө тырмытөмторјасөс бырөдан мерајас жылыс подрөбнөја виставсө тіјаны видлалөм вылө сетөм резолюціја проектын. Ме думајта, та вөсна, мыј абу коланлуныс паскөдчыны тани делө тајө бөк јывсыс.

Көсјі ескөн сөмын шуны кымынкө кыв мијан партіјнөј кадрјас політическөј подготөвка да усовершенствованіе жылыс вопрос куза. Ме думајта, мыј верміс-кө ескө ми, кужім-кө ескө ми мијанлыс партіјнөј кадрјасөс, улысан да вылібө, подготөвитны ідеологическі да закалітны најөс політическі сещөм ногөн, медым најө свободнөја вермісны ориентірујтчыны пыщкөсса да международнөј обстановкын, кужім-кө ескө ми вөчны најөс зрелөј лөнінецјасөн, марксістјасөн, кодјас способнөјөс рөшајтны серјознөј бшыбкајастөг странаөн вескөдлан вөпросјас, то ми ескө тајөн разрешітөм өкмыс дасөд јукөнсө мијан став могјаслыс.

Кызі сулалө делөыс мијан партіја руководашчөј составкөд?

Мијан партіја составын, кутны-кө төдвылын сылыс руководашчөј слөјјасөс, ем 3—4 сурс высшөј руководелјас. Тајө, ме ескө шуі,—мијан партіјалөн генералітет.

Воэө мунөны 30—40 сурс среднеј руководелјас. Тајө—мијан партіјнөј офіцерство.

Воэө мунөны 100—150 сурс гөгөр улыса партіјнөј команднөј состав. Тајө, сиз шуны, мијан партіјнөј унтер-офіцерство.

Кыпөдны ідеологическөј уровенсө да політическөј закалкасө тајө команднөј кадрјаслыс, пыртны тајө кадрјасас свежөј вынјас, кодјас вичысөны асыныс выдвіженіе, да паскөдны тазікөн вескөдлан кадрјаслыс составсө,—ташөм могыс.

Мыј колө та могыс?

Медса војдөр колө шөктыны мијан партіјнөј руководелјаслы, јачејкајасса секретарјасан да областнөј да республиканскөј партіјнөј организаціјајасса секретарјасөз, бөрјыны асланыс ізвестнөј кад чөжөн кык мортсө, кык партіјнөј ужалысөс, кодјас вермасны лоны налөн збыль заместітелјасөн. Вермасны шуны: а кыс најөс бостны, быд морт вылө кык заместітелсө, мијан сещөм јөзыс абу, абу соответствујушчөј ужалысјасыс. Тајө абу вернө, јортјас. Способнөј јөз, талантлөвөј јөз мијан дас сурсјас. Колө сөмын төдны најөс да ас кадө выдвігајтны, мед најө ез дыр овны важ местаас да ез заводітны сисмыны. Корсөј дај ақзанныд.

Воэө. Јачејкајасса секретарјасөс партіјнөј велөдөм вылө да переподготөвка вылө колө лөсөдны быд областнөј центрын нөл төлысса „Партіјнөј курсјас“. Тајө курсјас вылас колө мөдөдавны став первічнөј партіјнөј организаціјајасыс (јачејкајасыс) секретарјасөс, а сесса, курссө мунөм бөрын да наби уж вылө воөм бөрын,—налыс заместітелјасөс да первічнөј парторганизаціјајасса медса способнөј шленјасөс.

Воэө. Рајоннөј организаціјајасса первојја секретарјасөс політическөја переподготөвитөм могыс колө лөсөдны СССР пагта, шуам, 10 медса важнөј центрјасас, көкјамыс төлысса „Лөнінскөј курсјас“. Тајө курсјас вылас колө мөдөдавны рајоннөј да окружнөј партіјнөј организаціјајасса первојја секретарјасөс, а сесса курссө мунөм бөрын да наби места вылө воөм бөрын,—налыс заместітелјасөс да рајоннөј да окружнөј организаціјајасса медса способнөј шленјасөс.

(Помсө вөзөд 6-өд лістбокыө)

Партійно-жұмын тырмытөмторжас жылығ да троцкістскөй да мукөд двурушнік жасөс бырөдан мера жас жылығ

ВКП(б) ЦК Пленум вылын Сталин жортлөн доклад 1937-өд воға март 3-өд лунө

(П о м)

Воғд. Карса организаціяжас секретаржасөс идеологическөйя переподготовитөм да политическөйя усовершенствуйтөм могыс колө лөсөдны ВКП(б) ЦК бердын квайт төлысса „Курсжас партія исторія да политика куға“. Тајд курсжас вылас колө мөдөдавны карса организаціяжасыс первојя либө мөд секретаржасөс, а сөсө, курсө мунөм бөрын да набн места вылө бөр воөм бөрын,—карса организаціяжасыс меғса способнөй шленжасөс.

Медбөрын, колө лөсөдны ВКП(б) ЦК бердын квайт төлысса „Совещаније пыщкөсса да международнөй политика вопросжас куға“. Татчө колө мөдөдавны областнөй да крајевөй организаціяжасыс да национальнөй коммунистическөй партијажасса центральнөй комитетжасыс первојя секретаржасөс. Тајд жортжасыс долженөс сетны не өтик, а кымынкө смена, коджас вермасны вежны мијан партијаца Центральнөй Комитетыс руководителжасөс. Тајд колана і тајөс быт колө вөчны.

Ме помала жортжас.

Ми висталим тајикөн мијан ужыс основнөй тырмытөмторжасөс, кығи најөс, коджас обшчөйөс мијан став организаціяжасыс, хожајтвеннөйжасыс, административнөйжасыс, партинөйжасыс, сизі і најөс, коджас својственнөйөс сөмын специальнө партинөй организаціяжасыс, тырмытөмторжас, коджасөс используйтөны рабочөй класслөн врагжасыс асланыс диверсионно-вредительскөй да шпионско-террористическөй уж вылө.

Ми индим, воғд, основнөй мероприяјтјежасөс, коджас колөны сы вылө, медем обезвредитны да бырөдны иностраннөй разведывательнөй органжасыс троцкістско-фашистскөй агентжасыс диверсионно-вредительскөй да шпионско-террористическөй вылазкажасөс.

Јуавсө, вермам-ө ми пөртны олөмө став тајд мероприяјтјежасөс, ем-ө мијан та вылө став колана позанлунжасыс?

Кывшутөг вермам. Вермам сы вөсна, мыј мијан распораженіеын ем став средствожасыс, коджас колөны сы могыс, медем пөртны тајд мероприяјтјежасөс олөмө.

Мыј-жө оз тырмы мијан?

Оз тырмы сөмын өбитор: даслун бырөдны ассыным собственнөй беспечност, ассыным собственнөй благодүшіе, ассыным собственнөй политическөй тамышлун.

Таын загвоздкамыс.

Но неужели ми ог вермө разделајтчыны тајд тешкод да ідиотскөй вичөмыскөд, ми, коджас путкылтим капитализм, кызвыннас стрөитим социализм да кыпөдим мирөвөй коммунизмыс великөй знамжасөс?

Мијан абу подулыс сомневалтчыны сыны, мыј кывшутөг разделајтчам сыкөд көсјамкө, ферт, вөчны тајөс. Разделајтчам не прөстө, а большевистскөйя, збылыс.

І кор ми разделајтчам тајд ідиотскөй вичөмыскөд, ми вермам тырвыјө ескөмөн шуны, мыј мијанлы абу страшнөйөс некушөм врагжас, ни пыщкөссајас, ни ортсысајас, мијанлы абу страшнөйөс налөн вылазкажасыс, сы вөсна, мыј ми воғд кутам најөс жуглыны сиз-жө, кығи жуглам најөс өни, кығи жуглывлим најөс војдөр. (Аплодисментжас.)

ВКП(б)-лығ исторія велөдөм мунө омөля

ВКП(б) райком бјуро шум сертө март 31-өд лунсан апрель 2-өд лунөң лои нубдөма ВКП(б) исторія сінсајын велөдысжасыс трөхднөвник. Трөхднөвник чөж колө вөлі велөдчыны 12 мортлы. А велөдчис 6 морт.

ВКП(б)-лығ исторія велөдөм, коммунистжасыс политическөй төдөмлун кыпөдөм вөсна торја парторганизаціяжас омөля төждысөны. РОНКВд бердса парторганизаціямыс трөхднөвник чөж ез велөдчы нөдтик морт. Парторг Сеҗяков велөдчө мөдөдө во, но өни кежлө сдәјтис программа сертө 5 тема. Коммунистжас Чарин, Фомин да Каракчјев велөдөны 3-өд тема, Топин да Вокујев 2-өд тема, а ВКП(б) ЦК план сертө колө-нин велөдны 9-өд тема.

ВКП(б) райкомса культпроп Рогов да ВЛКСМ райкомса политучоба јукөдын јуралыс Коновалов зөвјона сорнитөны велөдчөм жылыс, политика боксаң төдөмлун кыпөдөм жылыс да револю-

ционнөй бөителност жылыс, а ассыныс төдөмлунсө оз кыпөдөны, ВКП(б)-лығ исторія өз велөдны, најө таво езна сдәјтны нөдтик тема.

Райсполком бердса первичнөй парторганизаціямыс омөля велөдчө Мендөров, кодө Кнорин учебник куға лөсөдөс сдәјтны 2 тема. А парторг Изјуров оз велөдчы.

Став коммунистжас пыс буржика велөдчөны Пануков да Шешуков (РК бердса первичнөй парторганизація), комсомолецжас пыс Безносикова (РК бердса ВЛКСМ комитет), сдәјтис-нын 10 тема. Најө ужалөны первоисточникжас куға.

Качество боксаң ассыныс ужсө јона бурмөдөсны ВКП(б) райкомса инструкторжас Шуктомов да Сивков, коджас заводитисны ужавны первоисточникжас куға, но велөдчөмыс налөн мунө нағөн, најө өни кежлө сдәјтисны сөмын-на 2 тема.

Лодыгин.

Районыс волөм профсојузыкжас ужалісны бура

Стахановскөй двухдекадник кежлө Пажга вөрлунк-тө ветлісны 4 морт.

На пыс Усенков Василј Михајлович да Рыбкин Петр Иванович ужалісны улыс кәтшщөын дод ректөмын.

13 лун ужалөгөн најө ректисны 1240 кубометр, лунса

нормасө пыр тыртлісны 150-160 прөцент вылө, либө ректисны 40-45 кубометрөн вөр морт вылө быд лун.

Та кығи ужалісны подсобнөй ужјас вылын.

Муравјов Иван.

Мијанлы гижөны

* Кујбышев нима колхозын (Лөзым сиктөвет) конух Тихон Иван вөвјасөс вичө вывтө омөля. Коңушнаас вөвјасыс сулалөны пичөсөзгыс ваын да најтын. Најтөсө вөвјас вывгыс конух оз і весавлы.

Вөвјасөс ас кадө некөр оз јуктав. Вердө кыз сурө, норматөг. Отпырјө сетас унжык, а ачыс мунас, вөвјасыс ставсө кок улас лөзөны да талалөны.

Колхоз правленіе тајөс төдө, но Тихон Иванлы нинөм оз і шуны.

Вас. Јулскј.

* Пажгаса „Ордым“ колхозса колхозникжас мөд пјәтлетка 4-өд воға выпуск зајом вылө гижсылісны 2800 шәјт дон, но взносжасөс мынтөны омөля.

Колхоз правленіе оз кырт зајом взнос чукөртөм. Онөң-на чукөрттөм 1166 шәјт.

Зајом взнос оз мынтыны і колхозса служащөйжас — завхоз, счөтовод да МТФ-са јуралыс Попова.

Којушев.

* Пажгаса куспромартелин вургыс Роман Мишө аслыс отсасыс пыдди бөстлис вөрлезыс-тысачниклыс гөтырсө—Мокеј Настаөс.

Мокеј Наста сы ордын ужаліс кык төлыс да жын, но уждон сылы Рөман Мишө ез мынты, а корө-на вөлі Мокеј Насталыс ассыс 7 килограм јәј, 30 литр јөв да 50 шәјт сөмөн быд төлысыс:—Ме-пө тенө велөдөи вурсыны, а велөдөмыс должен меным мынтыны. Мокеј Наста ез мынты корөмторсө да Рөман Мишө вөтліс.

Рөман Мишө колхозникжас костын нүдө вөрлежөмлы паныда агитация, сералө тысачникжас вылын.

Фөп. группа.

Китајскөй крөстанстволөн сөкыд положөніе

Китајскөй газетжас бөрја каднас сетөны уна вниманіе странаса вичму овмөс положөніелы. Газетжасыс-лы быт лөб признајтны, мыј гырыс налогжас, коджас личкөны крөстанаөс, вәјөдөсны китајса вичму овмөсөс усан состојанијөб.

Китајскөй крөстанын быд во мынтө уна дас пөлөс налогжас. „Шунбао“ газет кывјас сертө, Чэанси провинціяса крөстана мынтөны разнөй пөлөс 60 налог,

Чжецзан провинціямын—70 да Чэансуын—105. Сычуан провинціяса крөстана налогжас мынтөсны 70 воыс воғд.

Налогжас не сөмын оз чинны, но бөрја каднас лөсөдөма выл налогжас. Сөчө-жө меставыс властжас босталөны калымжас. Сіјд признајтчысөд весіг китајскөй буржуазнөй печатбн.

(ТАСС)

Мексиканскөй правительстволөн республиканскөй Испаніялы отсалөм жылыс шыөдчөм

США-са иностраннөй делөјас куға министрстволы нотаны мексиканскөй правительство јубртө испанскөй правительстволы воғд отсөг сетөм нүдөны аслас көсјөм жылыс. Мексиканскөй правительство висталө, мыј сіјд

кутас мөдөдны Испаніяө сөмын мексиканскөй военнөй материалжас да опровергајтө сорнијасыс жылыс, мыј Мексика Испаніяө мөдөдалө оружіе Сојединеннөй штатжасыс.

(ТАСС)

Отсалөм пыдди падмөдөсны

„Гөрд мајак“ колхозын (Вылгорт сиктөвет) јуралыс Кузпелев вөрлезан уж өдөдөм пыдди падмөдө.

Март 15-өд лунө 2 лун кежлө кәліс вөрө да вөрын ужалысжаскөд котыртис пјанство да косасөм. Колхозникжас, Кузпелев јур нүдөмөн, војбыд јуисны да косасисны сетчөз, мыј Лыткин Степан Ивановичлы лөс петны гортө, ужавнысө ез вермы-да.

Кузпелев волөм бөрын ужалөн өдыс кыскасыс колхозникжаслөн чинис, воғтө вөчөны вөлі 2 рејс, а сіјд

волөм бөрын кутисны вөчны 1 рејс.

Вина јубмын Кузпелевыс ез колччы і рукаб Сидоров. Код јурбн Сидоров быдсама лөк кывјасөн вөдөс кыскасан бригадаын бригадирөс да ыждалис сы вылын, сы вөсна, мыј бригадир ез сет сылы гулајтны муғөм вөлөс.

Колхозник.

Отв. редактор пыдди ф. ГОРЧАКОВ.